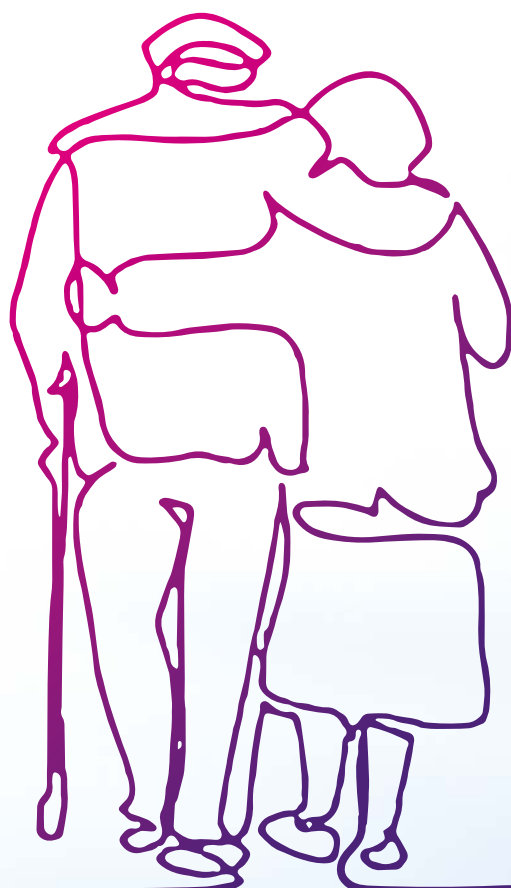

ATRIEFLIMREN

Til dig som har **atrieflimren**
og behandles med **Xarelto®**

Patientinformation

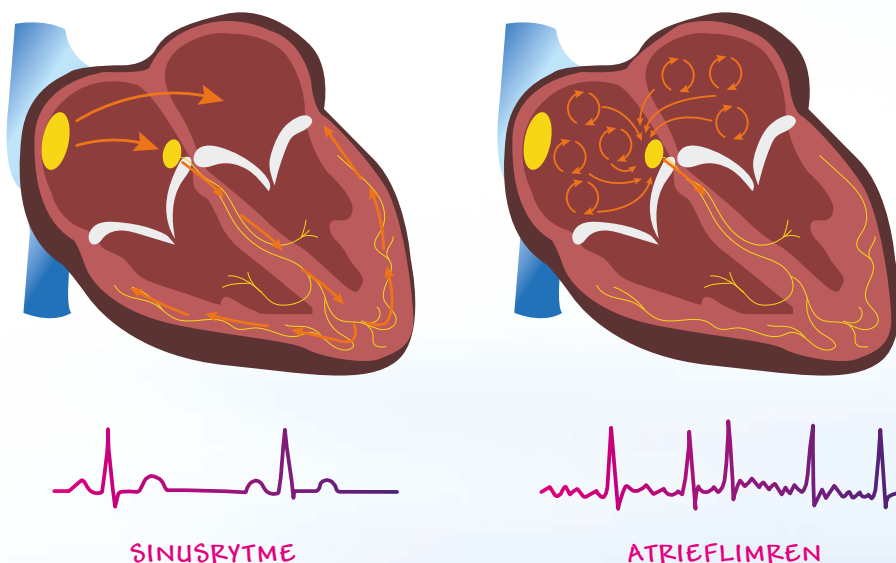
Indholdsfortegnelse

Atrieflimren – en hjerterytmeforstyrrelse	3
Symptomer	5
Typer af atrieflimren	5
Behandling af atrieflimren	5
Psykisk påvirkning	6
Behandling og kontrol med Xarelto.....	7
Forholdsregler	7
Hvordan skal du tage Xarelto?	8
Daglig rutine.....	8
Bivirkninger	9
Hvis du glemmer at tage en tablet	10
Hvis du har taget for meget Xarelto?	10
Lægemiddelinteraktion	10
Planlagt operation, biopsi eller tandlægebesøg?.....	10
Patient-/ID-kort.....	10
Medicinudgift.....	10
Hyppige spørgsmål.....	11

Du har fået konstateret atrieflimren (hjerterflimmer, forkammerflimren, uregelmæssig hjerterytme). Nogle patienter mærker ikke atrieflimren, og sygdommen kan derfor opfattes som ubetydelig. Følgervirkningerne af atrieflimren, f.eks. blodpropper, kan være alvorlige, og derfor er den forebyggende behandling meget vigtig. I denne pjece kan du læse om atrieflimren og den forebyggende behandling.

Atrieflimren – en hjerterytmeforstyrrelse

Hjertes normale rytme kaldes for sinusrytme. Når hjertet slår uregelmæssigt med atrieflimren, opleves det forskelligt fra person til person. Nogle patienter med atrieflimren føler sig mere trætte, overkommer mindre og bliver lettere stakåndede. Andre patienter er meget generet og føler sig begrænset i hverdagen. Andre patienter mærker ingenting eller har kun få symptomer. Det er meget vigtigt, du er opmærksom på netop dine symptomer.

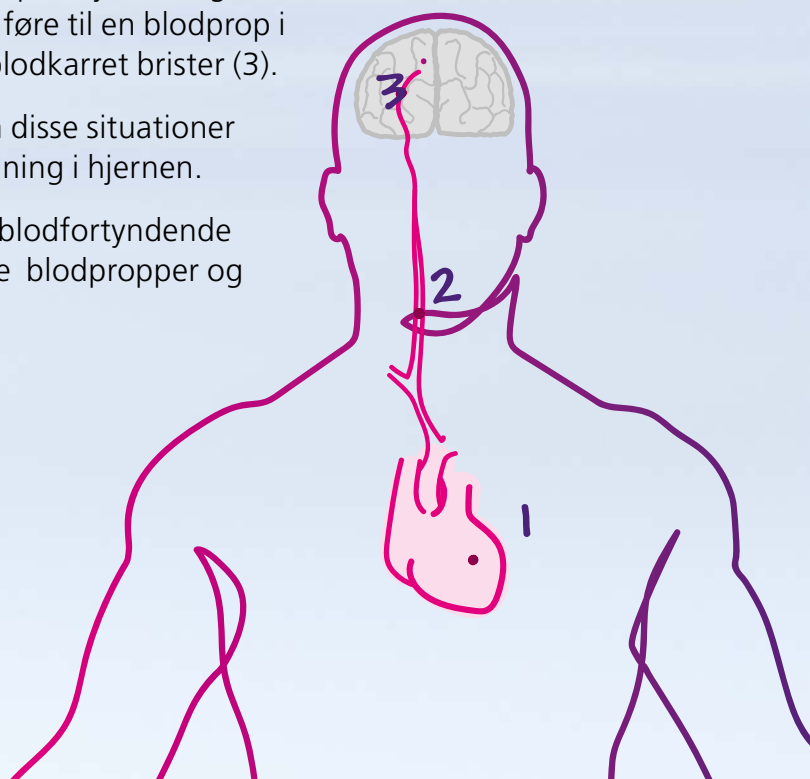

Der kan være flere årsager til atrieflimren. Det kan skyldes stofskiftesygdom, en infektion, andre hjertesygdomme eller høj alder. Ofte kender man ikke årsagen til forstyrrelsen af hjerterytmen.

Når hjertet slår uregelmæssigt, tømmes det ikke ordentligt for blod, når det trækker sig sammen. Der er derfor risiko for, at der dannes små propper af blod i hjertets forkamre (1). En sådan blodprop kan ledes med blodet op til hjernen og helt eller delvis blokere for et blodkar (2). Det kan føre til en blodprop i hjernen eller måske en hjerneblødning, hvis blodkarret brister (3).

Udtrykket stroke/slagtilfælde bruges også om disse situationer og dækker over både en blodprop og en blødning i hjernen.

Blodpropforebyggende medicin, også kaldet blodfortyndende medicin, hjælper kroppen med både at opløse blodpropper og forbygge dannelse af nye blodpropper.

**Nogle patienter med atrie-
flimren føler sig mere trætte,
overkommer mindre og bliver
lettere stakåndede, mens
andre ingenting mærker.**

Symptomer

Du kan sagtens have atrieflimren uden selv at mærke det. Nogle gange opdages det ved et tilfælde, fx. før en planlagt operation.

Hvis du har symptomer, vil du ofte opleve hjertebanken, åndenød, øget træthed, svimmelhed, hævede ben og/eller en let trykken for brystet. Disse symptomer kan minde om andre sygdomme. Derfor er det vigtigt, at du får konstateret, om du har atrieflimren eller ej. Dette gøres ved at få taget et elektrokardiogram (EKG) og eventuelt en ultralydsscanning af hjertet.

Typer af atrieflimren

Der findes tre forskellige slags atrieflimren.

Paroxystisk atrieflimren – korte anfald, hvor hjertet slår uregelmæssigt. Ofte går det i sig selv efter et par minutter, men det kan dog vare ved i et par døgn.

Persisterende atrieflimren – uregelmæssig hjerterytme, der varer længere end en uge.

Kronisk atrieflimren – uregelmæssig hjerterytme, der har varet længere end et år og vurderes som permanent.

Behandling af atrieflimren

Du skal som regel have medicin, der hjælper dit hjerte til bedre at pumpe blodet rundt i kroppen. Det kan eksempelvis være medicin, der får dit hjerte til at slå langsommere. Ved en lavere puls kan dit hjerte bedre pumpe blodet videre rundt i kredsløbet.

Du skal også have blodpropforebyggende medicin dagligt for at reducere din risiko for at få en blodprop i hjernen.

Hos nogle personer er det muligt at give hjertet et kort stød for at bringe det tilbage til normal rytme, sinusrytme. Stødbehandling foregår under kortvarig fuld narkose. Du skal fortsætte med medicin, der forebygger atrieflimren samt blodpropforebyggende medicin efterfølgende i samråd med din behandlende læge.

En anden mulighed er at varmebehandle de celler i hjertet, som er årsag til atrieflimren. Proceduren kaldes for ablation og foregår ved, at man fører et lille rør op til hjertet gennem lysken. Rørets spids kan så varmebehandle de områder i forkamrene, som forårsager den uregelmæssige hjerterytme. Ablation foregår i lokalbedøvelse.

Hvordan du skal behandles for din atrieflimren, skal du finde frem til sammen med din praktiserende læge eller hjertelæge.

Psykisk påvirkning

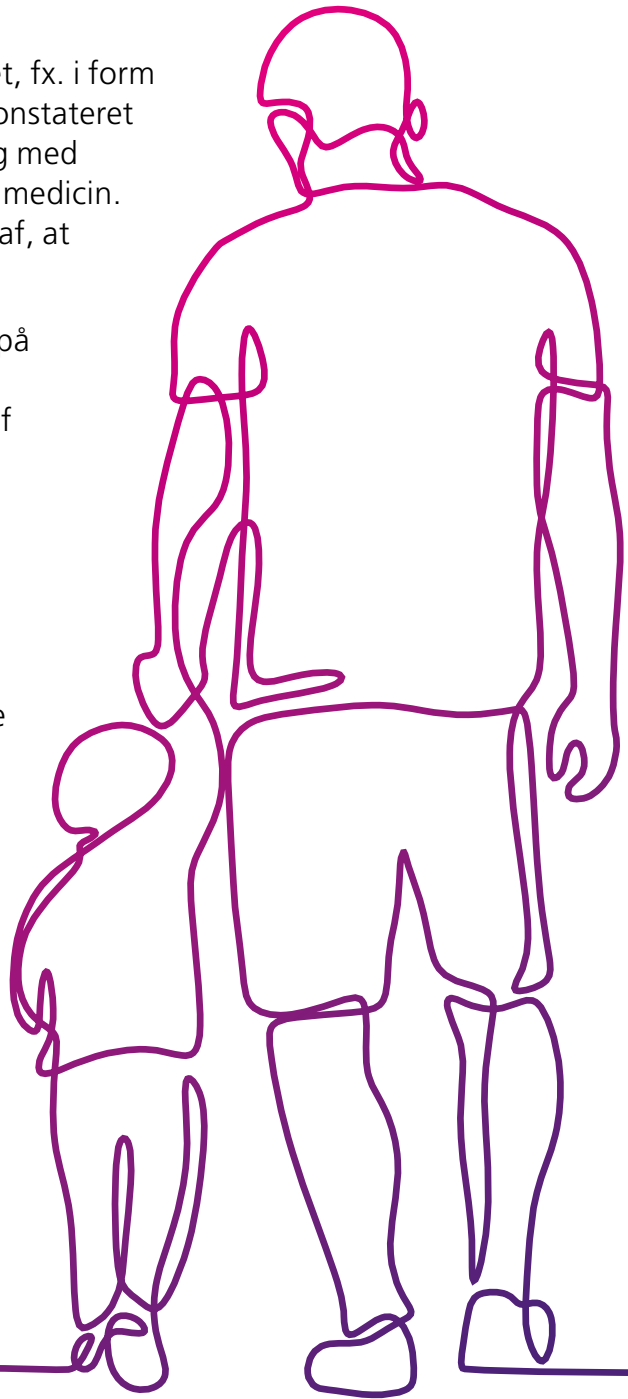
Du kan opleve at være psykisk påvirket, fx. i form af angst, i perioden efter du har fået konstateret atrieflimren og er kommet i behandling med blodpropforebyggende og/eller anden medicin. Du kan føle dig utryg og have følelsen af, at kroppen er i alarmberedskab.

Du vil typisk være meget opmærksom på kroppens tegn og symptomer og være bekymret for, om der sker forværring af din tilstand. Det er helt naturligt.

Risikoen for en blodprop er heldigvis begrænset, når du først er opstartet i blodpropforebyggende behandling.

Tal med din behandlende læge, sygeplejerske eller overvej eventuelt at blive henvist til psykolog eller psykiater, hvis du vedvarende er psykisk påvirket.

Husk: Det er helt naturligt at være psykisk påvirket i forbindelse med sygdom – og vigtigt, at du taler med nogen om det.

Behandling og kontrol med Xarelto

Du skal tage Xarelto som ordineret, ellers øger du din risiko for at få en blodprop. Du må således **ikke** selv stoppe med at tage din medicin eller **holde pause** med behandlingen uden aftale med din behandlende læge eller sygeplejerske.

Xarelto udskilles primært via dine nyrer, og derfor har din nyrefunktion betydning for, hvilken dosis Xarelto, du skal have. Hvis du har nedsat nyrefunktion, vil du være længere tid om at udskille Xarelto. Du skal derfor formentlig have en lavere dosis.

Din nyrefunktion skal kontrolleres med jævne mellemrum. Det sker via blodprøvekontroller hos din behandler. Det kan være praktiserende læge, hjertelæge eller sygeplejerske.

Er du udskrevet fra hospitalet, skal du selv bestille tid hos din praktiserende læge til blodprøvekontrol (væsketal inkl. eGFR). Det skal ske efter 3, 6, 9 og 12 måneders Xarelto-behandling det første år efter opstart af behandlingen. Herefter minimum 1 gang årligt med mindre din behandler anbefaler det anderledes.

Forholdsregler

Informér din behandlende læge inden du starter din behandling:

- ◆ Hvis du er allergisk (overfølsom) over for rivaroxaban, som er det aktive stof i Xarelto, eller et af de øvrige indholdsstoffer i Xarelto
- ◆ Hvis du har en tilstand eller sygdom, der øger din risiko for alvorlige blødning (f.eks. mavesår, hjerneblødning, nylig operation i øjne eller hjerne)
- ◆ Hvis du har en aktuel blødning
- ◆ Hvis du har en leversygdom, som indebærer øget blødningsrisiko
- ◆ Hvis du tager anden blodpropforebyggende medicin
- ◆ Hvis du er gravid eller ammer

Kontakt også din behandlende læge, hvis du planlægger at blive gravid eller bliver gravid, hvis du har dårlige nyrer eller får andre blodpropforebyggende lægemidler.

Du kan læse mere om Xarelto på indlægssedlen i pakningen.

Hvordan skal du tage Xarelto?

Xarelto skal tages én gang dagligt i forbindelse med et måltid. Indtagelse skal være sammen med føde for at sikre, at kroppen optager medicinen bedst muligt.

Xarelto er en lille tablet, men tabletten må gerne knuses og blandes op i lidt vand eller med mad, hvis du har svært ved at synke den hel. Tabletten må **ikke** deles.

Der er ingen forholdsregler for, hvad du må spise og drikke, når du tager Xarelto. Det anbefales dog, at du følger de anbefalinger Sundhedsstyrelsen har vedrørende alkohol.

Daglig rutine

Du skal have en fast rutine for, hvornår du tager Xarelto. Tag tabletterne på samme tidspunkt hver dag, så du ikke glemmer det. Brug eventuelt mobilalarm eller lignende hjælpemidler til at huske din medicin.

Der findes en række værktøjer, som kan hjælpe dig med at huske at tage din medicin:

- ✓ Apps med reminder funktion
- ✓ SMS reminder (fx. apotekeren.dk, drugstars.com/da/)
- ✓ Doseringsæsker (kan benyttes uanset alder og fås i et utal af størrelser og farver)

**Har du spørgsmål om
Xarelto?**

**Tal med din behandlende
læge eller sygeplejerske.**

Bivirkninger

Alle lægemidler kan give bivirkninger, men det er ikke alle personer, der oplever disse. Nogle oplever fx. hovedpine og træthed efter opstart af Xarelto. Generne forsvinder ofte efter en måneds tid. Kontakt **altid** din behandlende læge, hvis du har bivirkninger, som fortsætter.

Andre bivirkninger kan være blødninger fra næse eller mund, blod i urinen, lyserød/brun urin, blod i afføringen, sort afføring, opkastning af blod eller kaffegrums lignende opkast eller ophostning af blod. Får du en kraftig blødning eller en blødning, som ikke stopper af sig selv, skal du søge akut lægehjælp.

Hvis du får et kraftigt slag mod mave, bryst eller hoved, skal du også søge akut lægehjælp for at få kontrolleret, om alt er, som det skal være.

Søg også akut lægehjælp ved usædvanlig svaghed, træthed, bleghed, svimmelhed, hovedpine, uforklarlig hævelse eller ubehag, uforklarlige smerter, åndenød, brystsmerter eller hjertekramper (angina pectoris).

Alle nævnte symptomer kan være tegn på blødning.

Hvis du glemmer at tage en tablet

Hvis du glemmer at tage Xarelto, skal du tage din tablet, så snart du kommer i tanke om det. Den næste dag skal du fortsætte, som du plejer. Det vil sige én tablet én gang om dagen. Tag aldrig to tabletter på samme dag for at kompensere for en glemt tablet.

Hvis du har taget for meget Xarelto?

Kontakt straks din behandlende læge, hvis du har taget for mange tabletter. Risikoen for blødning øges, hvis du tager for meget blodpropforebyggende medicin.

Lægemeddelinteraktion

Samtidig indtag af anden medicin kan øge eller nedsætte effekten af Xarelto. Det kaldes for lægemiddelinteraktion.

Informér altid din læge om alle de lægemidler du tager, samt hvis du opstarter ny medicin. Det gælder også kosttilskud og naturmedicin. Du bør fx. ikke tage perikon eller naturlægemidler, der indeholder perikon, sammen med Xarelto, fordi den blodpropforebyggende virkning af Xarelto kan nedsættes. Tag ikke smertestillende lægemidler som Magnyl, Ipren og Treo. Du må derimod gerne tage smertestillende som Pinex og Panodil sammen med Xarelto. Tag heller ikke lægemidler mod svamp uden først at have rådført dig med din behandlende læge eller sygeplejerske.

Eventuelt kan du undersøge for mulige interaktioner på følgende hjemmeside, som dog mest er for fagfolk: www.interaktionsdatabasen.dk

Planlagt operation, biopsi eller tandlægebesøg?

Hvis du skal gennemgå en planlagt operation, biopsi eller tandudtrækning, er det nødvendigt at informere din behandlende læge/tandlæge om, at du er i behandling med Xarelto.

Hvis din behandling med Xarelto sættes på pause, er det vigtigt, at der er aftalt en plan for, hvornår du skal tage den næste Xarelto tablet, og at du nøje følger denne plan.

Patient- /ID-kort

Du finder et ID-kort påklippet i denne folder, og du finder et trykt patientkort i pakningen med information om, at du er i behandling med Xarelto. Du skal altid bære et af disse på dig og vise det til din behandlende læge, tandlæge eller andet sundhedspersonale.

Medicinudgift

Nogle oplever, at opstart med Xarelto er en større udgift. Du kan få lavet en betalingsordning på dit lokale apotek, som kaldes for "henstandsordning". Den gør det muligt at fordele dine medicinudgifter over året.

Hyppige spørgsmål og svar om blodpropforebyggende behandling:

Tatoveringer

Må jeg få lavet en tatovering, når jeg er i blodpropforebyggende behandlingen?

Når du er i blodpropforebyggende behandling kan blodet være længere om at størkne. Tal med din behandlende læge eller sygeplejerske, som kender din situation og kan rådgive dig.

Dykning

Kan jeg dykke, når jeg er i blodpropforebyggende behandling?

Blødninger er typiske skader, som kan optræde sammen med dykkerrelaterede skader. Tal med din behandlende læge, som kender din situation og kan rådgive dig.

Kontaktsport og mountainbike?

Må jeg dyrke kontaktsport og mountainbike, når jeg er i blodpropforebyggende behandling?

Kontaktsport er relateret til spark og slag. Mountainbike er forbundet med styrt og evt. slag mod hoved eller andre vitale organer. En eventuel indre blødning kan være risikofyldt, når du er i blodpropforebyggende behandling. Tal med din behandlende læge eller sygeplejerske, som kender din situationer og kan rådgive dig.

Menstruation

Kan jeg tage blodpropforebyggende behandling, når jeg menstruerer?

Din blødning kan opleves kraftigere, når du menstruerer, og du kan bløde flere dage, end før du kom i blodpropforebyggende behandling. Hvis du er hæmmet i din dagligdag, skal du tale med din behandlende læge eller sygeplejerske.

P-piller

Er risikoen for blodpropper større, når jeg tager p-piller?

Der kan være en øget risiko for blodpropper i ben/lunger – P-piller af 2. generationstypen bør være første valg. Alternativt kan en spiral eller minipiller være en løsning. Kontakt din læge for mere information.

Potens / Sex

Kan jeg dyrke sex, når jeg er i blodpropforebyggende behandling?

Der er intet i vejen for at dyrke sex, når du er i blodpropforebyggende behandling og potensen påvirkes ikke af medicinen.

Alkohol

Kan jeg drikke alkohol, når jeg er i blodpropforebyggende behandling?

Et højt alkoholforbrug kan øge risikoen for blodprop eller blødning i hjernen. Alkohol øger blodtrykket, og forhøjet blodtryk er en direkte årsag til blodprop eller blødning i hjernen.

Sundhedsstyrelsens anbefalinger er højst 7 genstande for kvinder og højst 14 genstande for mænd om ugen. Dertil kommer, at man bør fordele disse ud på ugens dage og stoppe før 5 genstande ved samme lejlighed.

Aftalekort

Tid:	Hos:	Øvrigt:

Bayer A/S, Arne Jacobsens Allé 13, 2300 København S